

Η ΦΛΟΓΑ ΠΟΥ ΤΡΕΜΟΣΒΗΝΕΙ - LE FEU FOLLET

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Λουί Μαλ

Ηθοποιοί: Μορίς Ρονέ, Ζαν Μορό, Αλεξάντρα Σπιούαρτ, Ιβόν Κλες, Ιμπέρ Ντεσιάν, Αλέν Μοτέτ, Μπερνάρ Νοέλ

Φωτογραφία: Γκισλέν Κλοκέτ

Μοντάζ: Σουζάν Μπαρόν

Μουσική: Ερίκ Σατί

Χώρα: Γαλλία, Ιταλία (A/M)

Διάρκεια: 108'

Πρώτη προβολή: 7.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 9.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 2 Βραβεία και 2 Υποψηφιότητες

- Venice Film Festival 1963, 2 Βραβεία στον Λουί Μαλ, Βραβεί Pasinetti, και Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής. Υποψηφιότητα για Χρυσό Λιοντάρι.

- Awards of the Japanese Academy 1978, Υποψηφιότητα Καλύτερης Ξενόγλωσσας ταινία.

Ένας αλκοολικός συγγραφέας αναρρώνει σε μια κλινική απεξάρτησης στις Βερσαλλίες. Σκέφτεται να αυτοκτονήσει, αλλά αποφασίζει πρώτα να επισκεφθεί τους φίλους του στο Παρίσι, προσπαθώντας να βρει ένα λόγο για να συνεχίσει να ζει.

Η αντονιονική αλλοτρίωση συναντά τη νουβέλ βαγκ στην καλύτερη ταινία του Λουί Μαλ και μια πικρή, ρηξικέλυθη κινηματογραφικά μελέτη των σύγχρονων πολιτισμικών αδιεξόδων.

Το για πολλούς πιο προσωπικό αριστούργημα του Λουί Μαλ, μια θαρραλέα ταινία πάνω στο νόημα της ζωής, ένα διάφανο πορτρέτο του μοντέρνου κόσμου που από τα 60s φτάνει στο σήμερα με την ίδια διαπεραστική

μελαγχολία. Σε επανέκδοση με νέες αποκατεστημένες κόπιες.

Αμέσως μετά την "Ιδιωτική Ζωή" με την Μπριζίτ Μπαρντό (1962), ο **Λουί Μαλ** ξεκινά να γυρίζει την επόμενη, έγχρωμη ταινία του. Μετά από δυο μέρες συνειδητοποιεί πως πρόκειται για ένα μελαγχολικό ρέκβιεμ πάνω στις πολλαπλές ανησυχίες μιας ταραγμένης εποχής, στραγγισμένο από ελπίδες, αισθήματα και χρώματα. **Ξεκινά από την αρχή με ασπρόμαυρο πλέον φιλμ** και ακολουθεί τον Αλέν, αλκοολικό συγγραφέα ο οποίος αναρρώνει σε μια κλινική απεξάρτησης στις Βερσαλλίες. Χωρισμένος από τη σύζυγό του, η οποία ζει στη Νέα Υόρκη, νιώθει απογοητευμένος από τη νηφάλια ζωή του και σκέφτεται να αυτοκτονήσει, αλλά αποφασίζει πρώτα να επισκεφθεί τους φίλους του στο Παρίσι προσπαθώντας να βρει ένα λόγο για να συνεχίσει να ζει. Θα συναντήσει νέες και παλιές ερωμένες, συναδέλφους και γνωστούς, διαπιστώνοντας πως η ζωή (τους) κυλά αδιατάρακτη και χωρίς τη δική του παρουσία.

Έρως ενός δημοσιευμένου το 1931 μυθιστορήματος του **Πιέρ Ντριέ Λα Ροσέλ**, οπαδού του φασισμού και συνεργάτη των ναζί ο οποίος αυτοκτόνησε το 1944, ο **Αλέν είναι μια εμβληματική λογοτεχνική φιγούρα. Σύμβολο της απαισιοδοξίας η οποία κυριαρχεί στην ευρωπαϊκή σκέψη μετά το τέλος του Μεγάλου Πολέμου, μετατρέπεται από τον Λουί Μαλ σε έναν αντονιονικό χαρακτήρα**, βυθισμένο στην αλλοτρίωση μιας χαστικά αστικής, μοντέρνας κοινωνίας (αυτής των 60s). Όπως **απόλυτα μοντέρνο είναι και το σκηνοθετικό στιλιζάρισμα της ταινίας**, η οποία δανείζεται τις αφηγηματικές ελευθερίες της νουβέλ βαγκ (αριστουργηματική η σκηνή της μεθυσμένης έκρηξης με τα απανωτά jump cut, ρηξικέλυθη η χρήση της μουσικής του Ερίκ Σατί) για να πατήσει σε ένα στέρεο, υπαρξιακά –και υπαρξιστικά– σπαρακτικό φιλοσοφικό υπόβαθρο και να υψώσει μια φωνή απόγνωσης απέναντι σε μια στρεβλή συναισθηματικά, ιδεολογικά, πολιτικά και ηθικά πραγματικότητα. Αυτήν την

οποία ο Αλέν υπομένει μόνο μέσω μιας παραίσθησης (της υπερκατανάλωσης αλκοόλ), συνειδητοποιώντας πριν απ' όλους πως «**η γιορτή τελειώσε**» και μια βαθιά μελαγχολική διάθεση απλώνεται σ' όλη την κοινωνική έκταση και σ' ολόκληρο το ανθρώπινο βάθος.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Δεν έκανα τίποτε άλλο από το να περιμένω. Σε όλη μου τη ζωή. Τίποτε άλλο από το να περιμένω κάτι να συμβεί.»

Ο Αλέν δεν μπορεί πια να περιμένει άλλο. Εχοντας εγκαταλείψει το Παρίσι των «εγκοσμίων» απολαύσεων, ζει σε μια κλινική στις Βερσαλλίες. Έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα απεξάρτησης από το αλκοόλ αλλά προτιμά τη ζωή του ασθενούς «γιατί είναι πιο τακτοποιημένη και πιο απλή». Αλλωστε γνωρίζει ότι η θεραπεία του είναι παροδική. Μόλις βγει από την κλινική θα ξεκινήσει να πίνει «αργά ή γρήγορα» και το μόνο που θα καταφέρει είναι να επιβεβαιώσει τη ματαιότητα μιας ζωής που δεν άφησε κανένα σημάδι, ούτε στη συγγραφική του τέχνη, ούτε όμως στις καρδιές των ανθρώπων που συνάντησε. Ο Αλέν δεν θα περιμένει άλλο. Η απόφαση είναι ειλημμένη. Ή όχι; Ενα εικοσιπεντάχρονο στο Παρίσι, εκεί όπου ο Αλέν θα συναντήσει ψήγματα της πρότερης ζωής του, θα είναι υπεύθυνο για την τελική ετυμολογία.

Αν όχι αυτοβιογραφικό με τον τρόπο που ήταν το «Φύσημα στην Καρδιά» του 1971 ή το «Αντίο Παιδιά» του 1987, το φιλμ που έφερε τον Λουί Μαλ πιο κοντά στο κατακερματισμένο βλέμμα Αλεν Ρενέ και την υπαρξιακή αγωνία του Μικελάντζελο Αντονιόνι, παρά στους ομοειδέτες της nouvelle vague, παραμένει ένα από τα πιο προσωπικά κομμάτια της πολυσυλλεκτικής - και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού - φιλομορφίας του.

Βρισκόμαστε στο 1963, ο Λουί Μαλ έχει γνωρίσει μόλις μια τεράστια αποτυχία με το «Vie Privée» με την Μπριζίτ Μπαρντό και τον Μαρσέλο Μαστρογιάνι, ενώ προσπαθεί ακόμη να βρει την υπογραφή του ανάμεσα στους νουάρ δρόμους του «Ασανσέρ για Δολοφόνους», την παροξυσμική δραματικότητα των «Εραστών» και την τρέλα του «Η Ζαζί στο Μετρό», τις τρεις πρώτες αταίριαστες μεταξύ τους αν και επιτυχημένες και κλασικές στο μέλλον ταινίες του. Η αυτοκτονία ενός φίλου του τον παιδεύει, ένα σενάριο που προσπαθεί να γράψει τον βυθίζει στη μελαγχολία και τελικά μένει ημιτελές στο χαρτί.

Πριν ωστόσο εγκαταλειφθεί το σχέδιο για μια ταινία πάνω στη ματαιότητα της ύπαρξης και τι είναι αυτό που τελικά αφήνουμε πίσω μας όταν φεύγουμε από αυτή τη ζωή, ο Λουί Μαλ ανακαλύπτει το μυθιστόρημα του Πιερ Ντρε Λα Ροσέλ «Η Φλόγα που Τρεμοσβήνει» που κυκλοφόρησε το 1931 και είχε για πρωταγωνιστή του έναν καταραμένο σουρεαλιστή τοξικομανή ποιητή που αυτοκτονεί, ενώ και ο ίδιος ο Ντρε Λα Ροσέλ, αυτοκτόνησε το 1945, έχοντας ήδη εξασφαλίσει τη φήμη του υπέρμαχου του φασισμού αλλά και του συνεργάτη των Ναζί κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Τον κεντρικό ρόλο - και alter ego του Λουί Μαλ - σήκωσε στους ώμους του ο Μορίς Ρονέ του «Ασανσέρ για Δολοφόνους» στην πιο καθοριστική στιγμή της καριέρας του, μια ταινία που απλώνει τη θλιψη της πάνω στο μοντέρνο κόσμο, με την τόλμη ενός μαυιφέστου που φαινομενικά μοιάζει νιχιλιστικό αλλά στην πραγματικότητα είναι βαθιά ανθρώπινο.

Το βλέμμα του Αλέν είναι το βλέμμα του Λουί Μαλ. Στην αρχή τεμαχίζει ένα γυναικείο σώμα σαν να βρισκόμαστε στο «Χιροσίμα, Αγάπη μου» του Αλεν Ρενέ. Στη συνέχεια περιπλανιέται ανάμεσα σε δωμάτια, ανθρώπους και ανούσιες συζητήσεις, σαν να έχουμε μεταφερθεί στη «Νύχτα» του Μικελάντζελο Αντονιόνι. Σε στιγμές αγγίζει και τον υπερρεαλισμό (αν και όχι σαν εικονογραφία) του «8 1/2» του Φεντερίκο Φελίνι, πάνω στην απουσία της έμπνευσης, το αδιέξοδο της δημιουργίας. Η υπαρξιακή διαδρομή του Αλέν στο παρελθόν που απαρνήθηκε προκειμένου να «καθαρίσει» δεν είναι παρά μια επιστροφή στην κόλαση - αν συνεχίζει, που συνεχίζει αιώνια να ισχύει η ρήση του Σαρτρ για τους άλλους - ένα παιχνίδι

χωρίς όρους, χωρίς νικητές και χαμένους, μια υποκριτική ανταλλαγή λέξεων που δεν φτάνουν ποτέ να ορίσουν την επιθυμία, την ουσία, την αλλαγή.

Επικριτικός, αλλά περισσότερο θλιμμένος, ο Λουί Μαλ κοιτάζει ένα κόσμο που αποσυντίθεται, που επενδύει στην αποστασιοποίηση, που εχθρεύεται την οικειότητα και αποτινάσσει από πάνω του κάθε ευαισθησία, προκειμένου να πορευτεί γυάλινος, ψυχρός και «προστατευμένος» προς μια ψευδή ευημερία. «Ήθελα τόσο πολύ να αγαπηθώ, που νιώθω αγάπη», θα ομολογήσει ο Αλέν, διφορούμενος ήρωας μέσα στην αλαζονεία της καλλιτεχνικής του ενδοσκοπής και την κεκαλυμμένη αδυναμία έκφρασης του, μέσα στον εγωκεντρισμό της αρσενικής του υπεροχής και την εξόφθαλμη εύθραυστη αυτοεκτίμηση που τον κατατρέπει. Κάθε του συνάντηση, με αγνώστους, παλιούς φίλους, πρώην ερωμένες, υπό συνθήκη εραστής (άνδρες και γυναίκες), θα τον οδηγήσει πάλι εκεί απ' όπου ξεκίνησε, στο δωμάτιο του στην κλινική στις Βερσαλλίες.

Ο Λουί Μαλ δεν κρίνει την αυτοκτονία. Σε κάθε περίπτωση δεν την αντιμετωπίζει ως μια μορφή αδυναμίας. Για τον Αλέν είναι ή τουλάχιστον μοιάζει να είναι η μοναδική έξοδος κινδύνου σε μια κυκλική διαδρομή που δεν οδηγεί ποτέ πονεμένα - παρά μόνο στην αυτοκαταστροφή. Χωρίς ηθικές (πόσο μάλλον θρησκευτικές) αναγωγές, περισσότερο σαν μια ακόμη πράξη «δημιουργίας» όταν κάθε έμπνευση έχει χαθεί, σαν μια στιγμή μεγαλείου και φτηνής εκδίκησης απέναντι σε όσους προσπάθησαν (ειλικρινά ή όχι) να σε σώσουν, σαν μια οριστική, αλαζονική, σε στιγμές θαρραλέα και να σίγουρα και πράξη δειλή ανθρώπων που δεν κατάφεραν ποτέ να δουν λίγο πιο μακριά από τον εαυτό τους, ο Λουί Μαλ κινηματογραφεί - μοναδικά στην ιστορία του σινεμά, ασπρόμαυρα, σχεδόν βωβά, νεωτεριστικά και μαζί σαν αφηγηματικό σινεμά για «όλη την οικογένεια» - μια πορεία αυτοκτονίας, βάζοντας στο soundtrack τις «Γυμνοπαιδίες» του Ερίκ Σατί να δίνουν το στίγμα ενός πειραγμένου ρομαντικού απόηχου για μια εποχή που έχει τελειώσει ανεπιστρεπτή.

Το αποχαριτιστήριο σημείωμα του Αλέν, γραμμένο πριν από την περιπλάνηση του (και αυτό έχει σημασία, αφού το τέλος του είναι προαποφασισμένο), αυτό το «Αυτοκτονώ επειδή δε με αγαπήσατε, αυτοκτονώ επειδή δε σας αγάπησα» δεν είναι παρά μια τέλεια εξίσωση ενός μοντέρνου κόσμου όπου θα επιβιώσουν μόνο όσοι μπορούν να ξεγελάσουν τα αισθήματα τους, όσοι θα μπορούν να μιλήσουν για κάτι άλλο εκτός από τον εαυτό τους, όσοι δεν θα φοβηθούν να βάλουν το δάχτυλο τους στη φλόγα που τρεμοσβήνει, νικώντας την ίδια την (ανθρώπινη) φύση. Και ας μην έχουν όλα αυτά το παραμικρό νόημα στο τέλος...

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΑΝΑΚΗΣ

LOUIS MALLE(1932-1995)

Απόγονος γάλλου ευγενούς που πλούτισε κατά τους Ναπολεόντιους πολέμους από ζαχαρότευτλα, δημιούργησε ταινίες που εξερευνούν τη ζωή και τη σημασία της. Η οικογένειά του αποθάρρυνε το πρώιμο ενδιαφέρον του για τον κινηματογράφο, όμως το 1950 του επέτρεψε να ξεκινήσει σπουδές στο Ινστιτούτο Κινηματογραφικών Σπουδών στο Παρίσι. Υπήρξε βοηθός του Ρομπερτ Μπρεσόν όταν ο εξερευνητής των βυθών Ζακ-Υβ Κουστόν τον προσέλαβε ως φωτογράφο. Ο Λουί Μαλ, προσπαθώντας να αποφύγει την επανάληψη, καταπίνει και με κάτι διαφορετικό σε κάθε ταινία του. Επίσης δεν βιαζόταν να κινηματογραφίσει, επιλογή που τον απέτρεψε να εργαστεί στο Χόλιγουντ.

Φιλμογραφία: Vanya on 42nd Street (1994), Μοιραίο πάθος (1992), Ο Μιλού το Μάη (1990), Αντίο, παιδιά (1987), ...And the Pursuit of Happiness (TV Movie) (1986), God's Country (TV Movie) (1985), Alamo Bay (1985), Crackers (1984), Το δείπνο μου με τον Αντρέ (1981), Ατλάντικ Σίτυ (1980), Η κουκλίτσα της Νέας Ορλεάνης (1978), Dominique Sanda ou Le rêve éveillé (TV Movie) (1977), Close Up (Short) (1976), Black Moon (1975), Place de la République (1974).